

Andrzej Siemieniewski

Sprawozdanie z VIII Zgromadzenia Generalnego COCTI

Wrocławski Przegląd Teologiczny 7/2, 177-178

1999

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

OMÓWIENIA I RECENZJE

Sprawozdanie z VIII Zgromadzenia Generalnego COCTI

Stowarzyszenie Katolickich Instytucji Teologicznych (Conference of Catholic Theological Institutions, w skrócie COCTI) to organizacja skupiająca cały szereg teologicznych wydziałów i szkół teologicznych ze wszystkich kontynentów świata. Zgromadzenia Generalne COCTI odbywają się tradycyjnie co trzy lata, w najróżniejszych miejscach świata, a to dla podkreślenia, uniwersalizmu tego przedsięwzięcia. Ósme z kolei Zgromadzenie Generalne odbyło się w belgijskim mieście uniwersyteckim Leuven w dniach 5-10 sierpnia 1999 r. Temat posiedzenia brzmiał: *Rosnąca różnorodność religii i fenomenów religijnych (wraz z zaangażowanym indyferentyzmem) a katolickie instytucje teologiczne*. Problematyka ujęta w tę formułę (nieco skomplikowaną, trzeba to przyznać) skupiła 60 uczestników ze wszystkich kontynentów świata. Dlatego też obowiązywały jako urzędowe na przemian trzy języki: angielski, hiszpański i francuski.

Z kontynentu europejskiego reprezentowane były wydziały teologiczne z Malty, Belgii, Austrii, Niemiec, Włoch, Holandii, Hiszpanii, Słowenii, Portugalii, Francji i Czech. Nie zabrakło też uczestników z Polski, a mianowicie z Krakowa, Poznania i Wrocławia.

Afrykę reprezentowali uczestnicy z następujących krajów: Republika Południowej Afryki, Wybrzeże Kości Słoniowej, Kongo, Nigeria.

Ameryka, w swej części południowej, wysłała reprezentantów z Argentyny, Brazylii, Urugwaju, Boliwii, Ekwadoru, Chile i Kolumbii, a w części północnej – z Kanady i z USA.

Nie mogło zabraknąć teologów z Azji, stąd udział przedstawicieli Indii, Indonezji i Filipin.

Obrady, które odbywały się przez pięć dni, objęły dziesięć wykładów i tyleż dyskusji. Zasadniczy schemat podziału problemów polegał na tym, że na pięć dni obrad została rozdzielona problematyka pięciu kontynentów. Podział ten okazał się wyjątkowo szczęśliwy, jako że pomógł w łatwym uchwyceniu specyfiki omawianych zagadnień w różnych częściach świata.

W Europie, której sytuacja religijna omawiana była w piątek 6 sierpnia, nowym doświadczeniem jest globalizacja pluralizmu religijnego. Zjawisko to w poprzednich dziesięcioleciach dotyczyło tylko niektórych regionów świata, zwykle oddalonych od naszego kontynentu. Problemem w tej nowej sytuacji jest już nie tyle niewiara, co raczej wiara nie pociągająca zobowiązania przynależności, a więc wiara niezobowiązująca do kościelnego zaangażowania. Szczególnym wyrazem tej postawy jest parareligijny zabobon (ezoteryzm) i synkretyzm szerzący się ze zdumiewającym powodzeniem, nawet w kołach ludzi skądinąd wykształconych w wielu dziedzinach wyspecjalizowanej wiedzy. Problemem społecznym staje się w tym kontekście tak zwana „kultura niepewności”.

Problemy Azji poruszone zostały w sobotę, dnia 7 sierpnia. Z całą wyrazistością okazało się, że niektórzy teologowie hinduscy totalnie odrzucają tradycyjne pojęcie misji chrześcijańskiej jako drogi do zaproponowania ewangelicznej wiary niechrześcijanom. Uważa-

ją to za przejaw imperializmu sprzecznego z duchem Indii. Proponują zamiast tego „dekonstrukcję absolutnych roszczeń chrześcijaństwa”. Sytuację teologiczną tego typu kręgów dobrze ilustruje jeden z momentów dyskusji. Na fundamentalne i proste pytania o to, kiedy można powiedzieć o kimś, że jest chrześcijaninem, padła odpowiedź: „to bardzo trudne pytanie, wymaga to odpowiednich narzędzi heurystycznych”. Teologowie reprezentujący ten styl myślenia nie są zadowoleni z odziedziczonego kształtu chrześcijaństwa i żyją marzeniem o idealnym, w sposób modelowo inkulturowanym chrześcijaństwie, jakiego wprawdzie jeszcze nie ma, ale co do którego mają nadzieję, że kiedyś się pojawi. Problemem Azji jest, to już bardziej tradycyjnie, pluralizm religijny i sprawa jedności chrześcijan.

Teologowie reprezentujący kontynent afrykański (omawiany w niedzielę 8 sierpnia) przedstawili znacznie bardziej tradycyjne podejście do ewangelizacji i do dążenia do nawrócenia niechrześcijan na chrześcijaństwo. Szczególnie sprzyjającym elementem w ewangelizacji jest podkreślany przez nich fakt, że tradycyjna religia Afryki jest monoteistyczna.

Ameryka Północna, mająca swój dzień w poniedziałek 9 sierpnia, przypomniała istniejący tam problem ucieczki przed religią. Ucieczka ta dawniej objawiała się przez szukanie substytutu religii w polityce (lata '60.), potem w trosce o zdrowie (lata '70. i '80.), dziś zaś – w ezoteryzmie. Problemem, przed jakim stoi chrześcijaństwo, jest radykalny postmodernizm.

Ameryka Południowa z kolei przyniosła refleksję nad problemami pluralizmu przynależności chrześcijańskiej, szczególnie w obliczu dynamiki kościołów pentekostalnych. Stanowi to poważne wyzwanie dla katolickiej tradycji teologicznej i ekklezjalnej.

W podsumowaniu całości obrad przestrzegano przed porzuceniem nauczania filozofii pojmowanej jako „mądrość”, gdyż w przeciwnym razie jej rolę przejmuje teologia, ale bez afiliacji religijnej. Przestrzegano też przed pokusą zmieniania teologii w ogólne religioznawstwo, gdyż to prowadzi do podwójnej utraty wiarygodności: najpierw utraty wiarygodności akademickiej, a potem także wiarygodności katolickiej (takie są doświadczenia katolickich wydziałów teologicznych ostatnich 20 lat USA i Kanady). Podkreślano też, że rolą teologii na przełomie wieków winna być konfrontacja z irracjonalizmem tzw. „nowej religijności” oraz ochrona przed jałowością postmodernizmu i ciasnotą fundamentalizmu.

Warto dodać na zakończenie, że nowym przewodniczącym COCTI został Amerykanin, prof. Raymond F. Collins, dotychczasowy przewodniczący COCTI na Północną Amerykę i skarbnik COCTI.

ks. Andrzej Siemieniowski

XXIX Wrocławskie Dni Duszpasterskie

„Jezus Chrystus wczoraj i dziś i na wieki” (23-25 sierpnia 1999 r.)

Po raz kolejny już (29.) Papieski Fakultet Teologiczny we Wrocławiu zorganizował Dni Duszpasterskie. Głównym organizatorem tych spotkań był J. E. ks. prof. dr hab. Ignacy Dec, a patronat sprawował Wielki Kanclerz PFT we Wrocławiu J. E. ks. kardynał Henryk Gulbinowicz. Impreza ta zdaje się nabierać coraz większej rangi. Głównym tematem tegorocznych Dni była Osoba Jezusa Chrystusa. Chrystus jest, jak mówi Papież, ośrodek